

การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
THE DEVELOPMENT OF ROYAL WORDS USAGE SKILLS BY USING THE
PROGRAMMED INSTRUCTION FOR MATTHAYOMSUKSA 2 STUDENTS
OF CHIANGKLOMWITTAYA SCHOOL, SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE LOEI NONGBUALUMPHU

กนกวรรณ สอนพรหม¹

ดร.มาริยา เถาอินปาก²

นางสาวปัจจุรี ศรีโชค³

นางสาวกัลยา ด้วงแพง⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) บทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 5 ชุด 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) และการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 81.80/83.67$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์, และบทเรียนสำเร็จรูป

¹นักศึกษาสาขารัฐบาลไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

²อาจารย์สาขารัฐบาลไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³อาจารย์สาขารัฐบาลไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

⁴ครู โรงเรียนเชียงกลมวิทยา

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to create and develop the programmed instruction for the development of Royal words usage skills for Matthayomsuksa 2 students of Chiangklomwittaya school, Secondary Educational service area office Loei Nongbualumphu to reach the efficiency criteria of 80/80 2) to compare the students learning achievement between pre-test and post-test for the development of Royal words usage skills by using programmed instruction for Matthayomsuksa 2 students of Chiangklomwittaya school, Secondary Educational service area office Loei Nongbualumphu. The samples were selected by purposive sampling totaling 10 of Matthayomsuksa 2/1 students of Chiangklomwittaya school who were studying in the first semester of the academic year 2022. The instruments contained 3 types : 1) 5 sets of the programmed instruction 2) 5 of lesson plans 3) 30 item of 4 multiple choices objective test. The data were analyzed by using percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), E_1/E_2 and dependent sample t-test.

The results of research were as follows:

1. The efficiency of the programmed instruction for the development of Royal words usage skills for Matthayomsuksa 2 students of Chiangklomwittaya school, Secondary Educational service area office Loei Nongbualumphu had efficiency (E_1/E_2) = 81.80/83.67 which were higher than the specified criteria of 80/80.
2. The students learning achievement for post-test were significantly higher than pre-test at the .05 level with statistical significance.

Keywords: The development of Royal words usage skills and the programmed instruction.

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมและการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาชาติได้อย่างสันติสุข อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ ภาษาไทยควรแก่การทํานุบำรุง ส่งเสริม อนุรักษ์และสืบทอดให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป ภาษาไทยมีความสำคัญเพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติ เป็นสื่อในการถ่ายทอดวัฒนธรรม เป็นปัจจัยก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นไทยร่วมกัน นำมาซึ่งความสามัคคีของคนในชาติเป็นเครื่องมือช่วยในการศึกษาวิชาต่าง ๆ เป็นเครื่องมือช่วยในการประกอบอาชีพ ช่วยให้คนรู้จักคิดพิจารณาเหตุการณ์และปัญหาต่าง ๆ สามารถแก้ปัญหาได้ เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต หากสามารถใช้ภาษาได้ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของคนและทำให้สามารถแสวงหาความรู้เพื่อเสริมปัญญาได้ตลอดชีวิต (ดวงใจ ไทยอุบุญ, 2543 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2545 ฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2553 และฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2562 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 23 มีสาระสำคัญ คือ การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม กระบวนการ

เรียนรู้ในฐานะภาษาประจำชาติ เป็นมรดกอันล้ำค่าที่คนไทยทุกคนควรช่วยกันรักษาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป การเรียนรู้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งต้องอาศัยวุฒิภาวะและประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์ทางด้านภาษาประกอบด้วยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นพื้นฐาน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนและครูผู้สอนที่จะจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน และมาตรา 24 กล่าวว่า จัดเนื้อหาของสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 3, 2545 : 2, 2553 : 8, 2563 : 3)

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด ให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงาน อาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ ตลอดจนได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาภาษาไทยไว้ว่า การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และเห็นคุณค่าของวรรณคดี ด้วยความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 27)

การใช้คำราชาศัพท์ถือเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติที่โดดเด่นประการหนึ่ง ดังนั้น การเรียนรู้คำราชาศัพท์ซึ่งจำเป็นสำหรับผู้ใช้ ภาษา เพราะการเรียนรู้คำราชาศัพท์ให้ประโยชน์ต่อผู้เรียนหลาย ประการ ประโยชน์ที่กล่าวถึง คือ การเรียนรู้คำราชาศัพท์ ทำให้สามารถใช้ถ้อยคำได้สุภาพ ถูกต้อง ตามโอกาส และเหมาะสมกับฐานะของบุคคล เป็นการแสดงถึงคุณธรรมในการใช้ภาษาของผู้ใช้ ซึ่งเป็นที่ชื่นชมของบุคคลทั่วไป (อุษาวรรณ ปาลิยะ, 2543 : 1-2) การเรียนรู้คำราชาศัพท์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่จากงานวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนภาษาไทยหลาย ๆ ท่าน พบว่าการเรียนรู้คำราชาศัพท์ที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งในเรื่องของความรู้ ความจำและการนำไปใช้ ทั้งนี้ เพราะผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนคำราชาศัพท์เป็นเรื่องค่อนข้างยากต้องท่องจำมา กไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนเพราะไม่ได้ใช้ ซึ่งในความเป็นจริงคำราชาศัพท์ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน แม้จะไม่ได้ใช้มากแต่ทุกคนโดยเฉพาะผู้มีการศึกษาจะต้องมีโอกาสได้สัมผัสกับคำราชาศัพท์ทุกวันไม่โดยตรงก็โดยอ้อม โดยทางสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ (สนธิ บุญฤทธิ์, 2530 : 25)

จากการที่ผู้วิจัยได้ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนเชียงกลมวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 52.39 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีคะแนนเฉลี่ย 54.29 (โรงเรียนเชียงกลมวิทยา, 2564) และผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และทำกิจกรรมภายในห้องเรียน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์ โดยไม่เห็นถึงความสำคัญในการนำ คำราชาศัพท์มาใช้ ไม่รู้ถึงหลักการใช้คำราชาศัพท์ที่ถูกต้องและไม่รู้ความหมายของคำราชาศัพท์ เช่น อาพาธ แปลความหมายเป็น นอน จำวัด แปลความหมายเป็น สวดมนต์ การนำทรงไปใช้กับคำกริยาราชศัพท์ เช่น ทรงสวย การนำคำราชาศัพท์ไปใช้กับบุคคลทั่วไป ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำราชาศัพท์เป็นปัญหาที่ต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะหากปล่อยให้นักเรียนขาดพื้นฐาน ด้านการใช้คำราชาศัพท์อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้เรื่องคำราชาศัพท์ในระดับที่สูงขึ้นไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาการใช้คำราชาศัพท์ แล้วพบว่า บทเรียนสำเร็จรูป เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2552 : 16) ได้กล่าวไว้ว่า

บทเรียนสำเร็จรูปคือสื่อการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น โดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ โดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก แต่ละกรอบมีคำถามและคำตอบเพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับสุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545 : 115) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของบทเรียนสำเร็จรูป สรุปได้ดังนี้ 1) เด็กสามารถทำงานได้ตามลำพัง พ้นการดูถูก ถูกว่ากล่าวจากครู ไม่ต้องฟังคำวิพากษ์วิจารณ์หรือเยาะเย้ยจากเพื่อน ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความสบายใจและความเป็นอิสระ 2) ทำให้เกิดการพึ่งตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น 3) สามารถพิสูจน์ความไม่รู้ของนักเรียน โดยการให้นักเรียนได้รู้ผลการกระทำหรือการตอบคำถามของตนเอง 4) สามารถใช้เป็นองค์ประกอบของกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กุศยา แสงเดช (2552 : 8) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป มีดังนี้ 1) กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ 2) เนื้อหาหรือเรื่องที่จะให้เรียนรู้แบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ เรียกว่ากรอบการเรียนรู้ ความสั้นยาวของแต่ละกรอบแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม 3) จัดเรียงลำดับกรอบการเรียนรู้ให้ต่อเนื่องกัน เริ่มจากง่ายไปหายาก และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน มีการทบทวนให้ผู้เรียนทดสอบการเรียนรู้ของตนเองตลอดเวลา 4) ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เนื้อหาและทักษะจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกรอบ 5) เป็นการเรียนรู้ที่ให้ข้อมูลย้อนกลับจากผลการทดสอบทันที 6) มีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนในขั้นตอนสำคัญเป็นระยะ เช่น คำชมเชย 7) ไม่จำกัดเวลาเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล 8) มีการวัดประเมินผลแน่นอน ซึ่งมีทั้งการทดสอบย่อยระหว่างเรียน ทดสอบก่อนเรียน และทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร เวียงวะลัย (2551 : 76-79) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.24/87.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ มีค่าเท่ากับ 0.7805 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 78.05 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาที่เรียน ด้านรูปแบบบทเรียนสำเร็จรูป ด้านการเป็นสื่อการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับทองคุณ หนองพราว (2552 : 79) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องจังหวัดของเรา (บุรีรัมย์) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพ 83.87/84.08 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ ทรงศักดิ์ ถิตย์รัตน์ (2554 : 2) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้เครื่องหมายวรรคตอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 7 ชุด ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 87.67/83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.7005 หมายความว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป มีความรู้และทักษะในการอ่านเพิ่มขึ้นร้อยละ 70.05 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการใช้เครื่องหมายวรรคตอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนเชิงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนทบทวนทักษะการใช้คำราชาศัพท์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – experimental design) แบบกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One group pre-test post-test design)

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. เครื่องมือ กระบวนการสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 5 ชุด ได้แก่

- 3.1.1.1 บทเรียนสำเร็จรูปชุดที่ 1 เรื่อง รู้เพื่องเรื่องคำราชาศัพท์
- 3.1.1.2 บทเรียนสำเร็จรูปชุดที่ 2 เรื่อง คำราชาศัพท์ชวนคิดพินิจหมวดร่างกาย
- 3.1.1.3 บทเรียนสำเร็จรูปชุดที่ 3 เรื่อง คำราชาศัพท์หรรษากริยานำรู้
- 3.1.1.4 บทเรียนสำเร็จรูปชุดที่ 4 เรื่อง คำราชาศัพท์น่ายลเชิญชมหมวดเครื่องใช้
- 3.1.1.5 บทเรียนสำเร็จรูปชุดที่ 5 เรื่อง คำราชาศัพท์น่ายลหมวดหมู่เครือญาติ

3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 5 แผน ดังนี้

- 3.1.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้เพื่องเรื่องคำราชาศัพท์
- 3.1.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง คำราชาศัพท์ชวนคิดพินิจหมวดร่างกาย
- 3.1.2.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง คำราชาศัพท์หรรษากริยานำรู้
- 3.1.2.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง คำราชาศัพท์น่ายลเชิญชมหมวดเครื่องใช้
- 3.1.2.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง คำราชาศัพท์น่ายลหมวดหมู่เครือญาติ

3.1.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการใช้คำราชาศัพท์ การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับเนื้อหาและนักเรียน

3.2.2 ออกแบบสร้างบทเรียนสำเร็จรูปตามโครงสร้างและกรอบที่วางไว้ โดยผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 5 ชุด

3.2.3 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม โดยมีเกณฑ์พิจารณาความเหมาะสม 5 ระดับ ดังนี้ (ปกรณ ประจันบาน, 2560)

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดดังนี้

3.2.4 นำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทั้ง 5 ชุด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านวัดผลและประเมินผลการศึกษา และด้านเนื้อหาภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าความเหมาะสม พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33-5.00

3.2.5 นำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 5 ชุด ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปจัดทำฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.3 การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 หลักการแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการใช้คำราชาศัพท์ แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 5 แผน

3.3.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน (ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม โดยมีเกณฑ์พิจารณาความเหมาะสม 5 ระดับ ดังนี้ (ปกรณ ประจันบาน, 2560)

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดดังนี้

พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

เท่ากับ 3.67-5.00

3.3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน ไปปรับแก้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ เพื่อจัดทำฉบับสมบูรณ์

ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3.4 การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.4.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.4.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์

3.4.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item objective congruence) โดยใช้ค่า IOC ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคุณภาพตามประเด็นที่กำหนด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคุณภาพตามประเด็นที่กำหนด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีคุณภาพตามประเด็นที่กำหนด

3.4.4 นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน พบว่า ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00

3.4.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบกับนักเรียนที่ลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 10 คนได้มาโดยใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3.4.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง แล้วนำผลการทดลองมาหาคุณภาพของข้อสอบ โดยหาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) พิจารณาคัดเลือกข้อสอบตามเกณฑ์ค่าความยากตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 พบว่า แบบทดสอบมีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.50-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-0.40 แล้วนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.71

3.4.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเป็นฉบับสมบูรณ์ ปรนัย จำนวน 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยปฏิบัติขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วเก็บรวบรวมผลการทดสอบไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์
2. ดำเนินการสอนผู้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาสอนทั้งหมด 5 ชั่วโมง และบันทึกพฤติกรรมโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และเก็บคะแนนจากบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นจำนวน 5 ชุด
3. เมื่อสอนครบทั้ง 5 แผนแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบความรู้หลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิม แล้วตรวจนับคะแนนเพื่อนำไปวิเคราะห์
4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งก่อนการทดลอง (pre-test) และหลังการทดลอง (post-test) ไปวิเคราะห์ค่าสถิติ t-test แบบ Dependent sample t-test

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1/E_2)

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	409	40.9	1.29	81.80
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	251	25.1	1.10	83.67
ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) = 81.80/83.67				

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู คะแนนกระบวนการมีค่าร้อยละ 81.80 ($E_1 = 81.80$) ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าร้อยละ 83.67 ($E_2 = 83.67$) หรือ $E_1/E_2 = 81.80/83.67$ แสดงให้เห็นว่า การทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา

การสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p - values
ก่อนเรียน	10	13.60	2.12	16.75*	.00
หลังเรียน	10	25.10	1.10		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา คะแนนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 13.60 ($\bar{X} = 13.60$, S.D. = 2.12) ส่วนค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.10 ($\bar{X} = 25.10$, S.D. = 1.10) แสดงว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยามีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) = 81.80/83.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อภิปรายผล

1. บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.80/83.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งได้ดำเนินการตามหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปอย่างเป็นระบบ เป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่มีภาพประกอบ มีสีสันสวยงามดึงดูดความสนใจจากผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปแต่ละชุดได้ออกแบบให้ผู้เรียนได้เรียนจากง่ายไปหายาก มีกิจกรรมการใช้คำราชาศัพท์ที่หลากหลาย เช่น คู่ฉันทน์สำคัญ คำกริยานำเติม โยงคำจำศัพท์ ซึ่งจะทำให้เกิดความท้าทายและอยากจะทำต่อไป นอกจากนี้ยังมีแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่จะทำให้ผู้สอนได้ทราบถึงพัฒนาการก่อนและหลังเรียนหลังจากลงมือปฏิบัติในแต่ละชุดของผู้เรียนได้ บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพราะการสร้างนวัตกรรมนี้ได้ศึกษาและดำเนินการตามหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ที่มีบุคลากรทางการศึกษา หรือนักการศึกษาได้ศึกษาและทำการวิจัยแล้วว่าหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปที่ดีและมีคุณภาพต้องสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2552 : 16) ได้กล่าวถึงความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป คือ สื่อการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น โดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ โดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก แต่ละกรอบมีคำถามและคำตอบเพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร เวียงวะลัย (2551 : 76-79) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.24/87.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับ ทองคุณ หนองพราว (2552 : 79) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องจังหวัด ของเรา (บุรีรัมย์) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิภาพ 83.87/84.08 และยังสอดคล้องกับ ทรงศักดิ์ ถิตย์รัมย์ (2554 : 2) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้เครื่องหมายวรรคตอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูป ทั้ง 7 ชุดที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 87.67/83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า บทเรียนสำเร็จรูป ทั้ง 5 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมาเป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า เพื่อสร้างและพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ระบุว่า ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อาจเนื่องมาจากการพัฒนาเครื่องมือที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ได้จัดทำขึ้นนี้ได้รับการพิจารณา และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้คำแนะนำในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป การทำแผนการจัดการเรียนรู้ และแนวทางในการจัดทำเครื่องมือให้มีความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป การทำแผนการจัดการเรียนรู้ และแนวทางในการจัดทำเครื่องมือเพื่อให้สามารถประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2544 : 3-5) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดและการประเมินผลไว้ว่า คือกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แทนปริมาณ หรือคุณภาพของ คุณลักษณะที่จะวัด

เป็นการตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของผลที่ได้จากการวัดโดยเปรียบเทียบกับผลการวัดอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อีกทั้ง โชติกา ภาชีผล (2559 : 2-3) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผล ไว้ว่า การวัดและประเมินผลมีความสำคัญในการเรียนการสอน และมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยที่การเรียนการสอนประกอบด้วยหลักสูตรที่ต้องมี จุดประสงค์การสอน อันเป็นลักษณะพฤติกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน จุดประสงค์การสอนที่ดีต้องมีความชัดเจน บ่งบอกถึงพฤติกรรมได้ครอบคลุม ครบถ้วนตามกรอบของเนื้อหา ตลอดจนมีความเป็นไปได้ เรียงลำดับตามขั้นตอนก่อนหลัง ไม่ซ้ำซ้อนและเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน การวัดและประเมินผลต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอน เป็นการประเมินสภาพจริงที่ให้ข้อมูลสารสนเทศที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้เกี่ยวกับผู้เรียนและกระบวนการทางการเรียนรู้

อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ กลิ่นแก้ว (2550 : 52) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ระหว่างวิธีการสอนแบบบทเรียนสำเร็จรูปภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และการสืบค้น ท 43202 กับวิธีการสอนแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียน โดยใช้วิธีการสอนแบบบทเรียนสำเร็จรูปภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และการสืบค้น ท43202 สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อาภาภรณ์ อินเสมียน (2551 : 81) ได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูนเรื่อง อริยสัจ 4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูนเรื่อง อริยสัจ 4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคุณภาพอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.66/89.40 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับ นวลจันทร์ วิเศษ (2552:70) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การประหยัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนประกอบ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 84.20/85.12 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา บรรลุตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ที่ว่า เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับ หลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเชียงกลมวิทยา เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ระบุว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า หลังเมื่อนำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ มาใช้ นักเรียนมีความสามารถ เรื่อง การใช้คำราชาศัพท์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ ดังนั้น การใช้คำราชาศัพท์ ครูสามารถ นำบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับนักเรียนในระดับ ชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมอื่น ๆ มาใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เช่น ชุดสื่อวีดิทัศน์ ชุดกิจกรรม การเรียนรู้ ชุดฝึกทักษะ เป็นต้น

2.3 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนวัตกรรมอื่น ๆ เช่น ชุดกิจกรรม การเรียนรู้ ชุดฝึกทักษะ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กุศยา แสงเดช. (2552). **บทเรียนสำเร็จรูป คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

โชติกา ภาษีผล. (2559). **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงใจ ไทยอุบล. (2543). **ทักษะการสอนเขียนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทรงศักดิ์ ถิตย์รัมย์. (2554). **การพัฒนาทักษะการใช้เครื่องหมายวรรคตอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ทิตนา แคมมณี. (2552). **การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป 14 วิธีการสอนสำหรับครูมีอาชีพ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวลจันทร์ วิเศษ. (2552). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง การประหยัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปกรณ์ ประจัญบาน. (ม.ป.ป.). **โปรแกรมตรวจสอบข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบและวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน**. พิษณุโลก : สาขาวิชาวัดผลและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2552). **หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : แฮส ออฟ เคอร์มิสส์.

รังสรรค์ กลิ่นแก้ว. (2550). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างวิธีการสอน แบบบทเรียนสำเร็จรูป ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น ท43202 กับวิธีการสอนแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โรงเรียนเชียงกลมวิทยา. (2564). **การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-net)**. เลย : โรงเรียนเชียงกลมวิทยา.

ศศิธร เวียงวะลัย. (2556). **การจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.

สนธิ บุญฤทธิ์. (2544). **ราชาศัพท์**. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 1)**. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.

_____. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 2)**. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.

_____. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3)**. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.

_____. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2562 (ฉบับที่ 4)**. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.

สุนทรทิพย์ คงทอง. (2559). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและการประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

อาภาภรณ์ อินเสมียน. (2551). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง อริยสัจ 4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์

ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 . วิทยานิพนธ์ปริญามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อุษาวรรณ ปาลิยะ. (2543). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่องราชาศัพท์ และคำศัพท์สำหรับพระภิกษุและ

สุภาพชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.